

Suojärveläisiä sukuja

Kun vuonna 1968 julkaistiin Karjalan laulajat, niin se kuului kansanperinteen ystävien kirjahyllyyn. Pian huomattiin kirjan kertovan suvuista alueilta, mistä kirkonkirjoja ei ole saatavana, joten kirjan menekki alkoi uudestaan. Ostovuoroon tulivat Vienan, Aunuksen ja Laatokan-Karjalan juuriaan etsivät jälkeläiset. Kirjassa kun löytyi Lönnrotin ja Europaeuksen aikaisia sukuja sadoittain. Nyt on kirja myyty loppuun. Tämä kirja antoi sysäyksen myös suojärveläisten sukujen tutkimiseen. Tässä käymme lyhyesti lävitse sen, mitä on saatu aikaan.

HÄRKKIMIEN sukukirja. Perustiedot saatiin Karjalan laulajat -kirjasta, aina vuodesta 1845 lähtien. Suvun kantaisänä tunnetaan Vasili Terentienpoika, syntynyt n. 1710 ja hänen poikansa Konoj, s. 1746. Juuri Konoinpoika Ignatei lauloi Europaeukselle ja näin hän ja myös jälkeläisensä pääsivät aikakirjoihin. Suvun alkujuuret ovat Kaitajärven kylässä ja sen ympäristössä. Tiedot kirjaan on koonnut suojärveläisten tuntema rovasti Vilho Hokkinen. Kirjassa on yli 3000 nimeä.

BORISSAISTEN suku, jonka tiedot rovasti Hokkinen keräsi vahingossa ja ne lienevät luovutettu Joensuun korkeakoululle. Hokkinen sai pyynnön tutkia Harakoiden sukua ja niin hän tekikin, muuttaen kaikki sukunimettömät Harakoiksi. Kyseessä on Ilomantsista muuttanut Parppei Timonpoika Vasiljevin suku, jonka pojan Borissan jälkeläiset tunnetaan kahdellatoista eri nimellä, joukossa yksi Harakka. Tunnettu runonlaulaja Borissan Ontoi pajatti kuin pappi ja otti sukunimekseen Pappi. Hänen veljensä Maksima oli Pentunen, myöhemmin Kuusela. Huohpoi puolestaan käytti sukunimeä Kuha, vaikka hänen pojanpoikansa sai passiin Sudakov, mutta kun sudak on suomeksi kuha, niin ei nimi muuttunut. Itä-Karjalaan muuttaneet Jyrki ja Siitari saivat passiinsa sukunimen Borissain/Borisov. Vain Borissan Jermei poika otti nimen Harakka ja sinä tunnettiin Jermein Pedrin eli Petter Harakan jälkeläiset, joista on tehty oma tutkimus.

HARAKKOJEN suku Kuikkaniemestä, johon mm. Virsi-Vassi kuului. Tämänkin suvun tutki rovasti Hokkinen ja aineisto on luovutettu Joensuun korkeakoululle. Tutkiminen tapahtui vahingossa, kun etsittiin Borissasien kohdalla mainittuja Harakkoja.

Suvun kantaisä on Herman Iljanpoika Harakka, silloin myös Moldakain. Hermannilla oli vain yksi poika, mutta hän päätti täyttää yksin Suojärven. Grigori pojalla oli 17 lasta ja siihen pääsi kahden vaimon avulla. Pojasta polvi parani, sillä Grigorin Jefim poika nai 16 vuotiaan tytön ja löi isänsä ennätyksen roimasti yhteensä 21 lasta, eikä vaimoa tarvinnut uusia. Hyvään tulokseen pääsi myös Jefimän poika Terentie, vaikkei yltänyt isänsä ja isoisänsä määriin, hänellä oli vain 13 lasta. Terentie kiinnitti enemmän huomiota laatuun kuin määrään, sillä hänen pojan pojan poikansa oli ministeri Paul Paavela. Suku täytti Kuikkaniemen, Leppäniemen ja Heinäselän kylät ja sieltä riitti Harakoita myös Hautavaaraan.

HARAKKOJEN suku Retkanselässä ja Kaitajärvellä. Tämä suku alkaa Borissan Jermein pojasta Petter Harakasta. Suku laajenee ja leviää muihin sukuihin, naisvoittoinen kun on. Tyttöjä riittää Pekasille, Näivöille, Matikoille,

Jehkosille, Ravoille ja Palvaisille. Avioliittoja solmitaan Härkkimien, Kuuttien ja Marojen kanssa, joten kahden runonlaulajasuvun yhdistymistä tapahtuu, sillä haastattelihan Iivo Härkönen Mirona Näivöä, jonka pojalle naitettiin Härkkimien tytär.

HOKKISTEN suku, josta tiedot kirjasi oman suvun mies, rovasti Vilho Hokkinen, ja sai tästä kimmokkeen monen muun suvun tietojen keräämiseen, vaikka kuolema katkaisi hyvin alkaneen työn. Suku pysyy hyvin Varpakylän tuntumassa, vaikka vävyjä riittää muualtakin, aina Hautavaarasta saakka. Kantaisänä minitaan Foka ja hänen kaksi poikaansa: Paavali, syntynyt 1730 ja Gauril s. 1745. Sukukirja sisältää yli 200 nimeä.

KOUKKUSTEN suku, tiedot keräsi rovasti Hokkinen ja työ ei ollut vaikeata, kun naapurukset olivat Hokkisten kanssa menneet keskenään naimisiin. Tämäkin suku pysyttelee Varpakylässä ja sen ympäristössä, vaikka on sinne kosiomatkalle kerennyt jo 1847 suistamolainen Leonti Filipov, kuin myös kotajärveläinen Frofim Jevlampinpoika. Suvun kantaisä on Merkulei Amosov, s. 1746 ja hänen lapsensa Nikit, s. n. 1776 ja Jefim, s. n. 1784. Kirjassa on tuhatkunta nimeä.

HOMIEN suku, tiedot on koonnut opettaja Lyyli Home. Suvun alkujuuret ovat Maimalammissa, niin miesten kuin naistenkin puolesta. Laajeneminen on ollut voimakasta, sillä jälkeläisiä asui Kuikkaniemessä, Kivijärvellä, Ignoilassa, Moiseenvaarassa, Ongamuksessa ja Suistamolalla. Kirjassa on noin 600 nimeä ja sukua eniten kasvatti Mihail Maksimovin ensimmäinen tytär Jeodokia yhdessä miehensä Johora Konoinpoika Kononovin kanssa Ignoilan kylässä. Homeen kantaisänä pidetään Filip Andreinpoikaa, syntynyt n. 1754. Muistitiedot kertovat hänen olleen Salonkylän Sottisia, mutta tarkaan Salonkylän suvut harvoinut Aune Lämsä kertoo, ettei heidän kylästä ole sennimistä henkilöä kadonnut. Filipin vaimo on Tatjana Parfenteintytär, s. 1755. Hän lienee Maimalammin Partasia. Siellä asui 1680 syntynyt Vasili ja hänen poikansa Parfentei Vasiljev mainitaan maarekisterissä kuin myös Parfentein poika Sidor Parfentei.

AREHKAISET/Pussiset. Sukua ei ole tutkittu, mutta Borissan suvun yhteydessä ja runonlaulajia etsittäessä suku tulee tunnetuksi. Suvun kantaisänä mainitaan 1777 syntynyt Savva Aksentinpoika. Hänellä on poika Aristarh/Aref, josta Pussiset alkavat Timoin ja hänen poikansa Kusaman välityksellä.

MARKOVIT/Martiskaiset. Suku tuli Ilomantsista Suojärvelle ja asettuivat asumaan Kaitajärvelle. Vanhat ihmiset muistivat esi-isän Aleksanteri Vaskan pojan Löttösen. Hänellä oli kolme poikaa Suuri Löttönen, s. 1819, Pieni Löttönen ja Karu Löttönen. Suuresta Löttösestä tulivat Markovit/Markkolat ja pienestä puolestaan Ilja, Miku ja Misa Martiskainen. Suvun miehet matkustivat kauppahommiin Pitkäänrantaan ja Sortavalaan. Tyttären menivät kuin kuumalta riehtilältä Lintajärvelle Vlasoviin ja Vahrosille. Suuren Löttösen poika Ivan Markov jätti sanansa historiaan: Muistakkua brihat, kodavävyksi elgiä mägö da leskie elgiä naiko — sen mie tiijän, kuin molemmat pillat piin.

KOIVUSTEN suku. Suvun kantapaikka oli Koivusten kylä, missä he "palettihi da köyhyyttihi", sanoo vävy Pelkonen. Kantaisänä mainitaan Timoi, syntynyt noin 1730. Hänellä oli kaksi poikaa. Martin Timoinpoika Koivunen, syntynyt 1760 ja veljensä Onessima, jolla poika Ivan Onessimov Koivunen, syntynyt 1812. Onessimän sukuhaara siirtyi Mököin ja Jehkilän kyliin. Olivat vauraita maanviljelijöitä ja harjoittivat kauppaa, joten köyhtyminen tuskin heidän kohdallaan pätee. Martin jälkeläisiä siirtyi Moisienvaaraan ja Heinäselkään, mutta heistä ei ole vielä tehty yhteenvetoa. Varpakylän Koivuset eivät ole samoja, vaan Korpiselästä tuli kotivävyksi Koivunen Snyggin perheeseen.

SALONKYLÄN suvut. Aune Lämsällä on heistä hyvin tarkat tiedot. Peräti 13 suvun vaiheet on kirjattu ja useista tiedetään mistäpäin Suomea saapuivat Salonkylän saareen sotaa pakoon. Hänellä on kirjoissaan yli 1000 nimeä.

Kappalelunun mukaan yli puolet vanhoista suojärveläisistä sukujen jäsenistä on kirjattu, mutta pitää muistaa samojen sukujen esiintyvät monessa suvussa. Esimerkkinä mainitsen Turhanvaaran Konoset. Heidät löydätte Hokkisten, Koukkusten ja Härkkimien sukukirjoista.

— KOSTI PAMILO

Muistoja Karjalasta kirjoituskilpailu V

Jo viidennen kerran Karjalaisten Vanhusten Tuki ry julistaa Muistoja Karjalasta kirjoituskilpailun kaikille karjalaisen perinteen arvostajille, muistajille ja kirjoittajille. Neljänä aikaisempina vuonna Muistoja Karjalasta I, II, III ja IV ovat keränneet laajan osanottajamäärän koko valtakunnan alueelta.

Muistoja Karjalasta kirjoituskilpailu V käsittää kaikki mahdolliset muistelot, kertomukset, kylä- ja pitäjäkuvaukset, henkilö- ja sukuhistoriat, kaskut, runot, novellit, lastut, nauhoitukset jne. joko murreasuisina tai yleiskielisinä.

Kirjoituskilpailu V toimeenpannaan ajalla 13.3.—31.10.

Kirjoituskilpailun aineisto konekirjoitettuna tai käsin kirjoitettuna toimitetaan osoitteella: Karjalaisten Vanhusten Tuki ry/Perinnepiiri/Zuli Tarhonen, Ojahaantie 8 E 60, 01600 VANTAA 60, puh. 90-5630883.

Hattu on kevään tärkein asuste.

Uusia malleja ja värejä, myös lakkeja ja huiveja hyvät valikoimat.

MUOTILIIKE ELSA

Sallinkatu 3, 00250 Helsinki
Puh. 419447

Marina Takalo kaipasi takaisin koti-Karjalaan

Marina Takalo oli yksi viimeisistä runonlaulajista, lukutaidoton kansannainen, joka säilytti muistissaan mittavan määrän kulttuuriperinnettä menneiltä ajoilta, totesi prof. Juha Pentikäinen hiljattain Kuusamossa järjestetyssä Takalo-illassa.

Marina Takalo, o.s. Nikitin, (1890—1970) vietti elämänsä ehtoovuodet Kuusamossa. Hän syntyi Vienan-Karjalassa Pääjärven rannalla Oulangan kylässä. Karjalan nousun jälkeen hän joutui tuhansien vienankarjalaisten lailla valitsemaan pakolaisen ankean osan ja saapui 1922 Suomeen miehensä kera. Monien vaiheiden jälkeen pariskunta asettui Kuusamon Heikkilänkylään.

Vuonna 1956 Marina kutsuttiin esiintymään Kuusamon kansanopiston Kalevalajuhlalle ja tuolloin selvisi, millainen kansanrunouden aarteisto hänellä oli hallussaan. Juha Pentikäinen, silloinen ylioppilas, nykyinen professori, haastatteli Marina Takaloa, nauhoitti häneltä yli sata tunti vanhaa perinnettä, itkuvirsiä, loitsuja, satuja sekä teki laajan uskontoantropologisen tutkimuksen Marina Takalon uskonto (SKS 1971).

Marina Takalo kaipasi koko Suomessa oloaikansa takaisin koti-Karjalaan. Paluumahdollisuus oli hänellä mielessä jatkuvasti ja tästä kai johtui, ettei hän hakenut koskaan Suomen kansalaisuutta, vaan oli täällä siirtolaispassin turvin.

Ainutlaatuinen
avaruusnäyttely
DIPOLIIN.

AVARUUS
2000

6.7.-5.8.84

Neuvostoliiton avaruustekniikan näyttely
6.7.-5.8.84 Dipolissa.
Nähtävänä mm. 32 m pitkä Saljut-Sojuz-
Progress -avaruusasema.

Tämä on nähtävä. Tule!

DIPOLI
02150 Espoo, puh. 90-461 811